

KÖKTÜRK, Erol, “**Ahmet AKSOY’a Bütüncül Bir Bakış Denemesi**”, *TUJK 2008 Yıllık Bilimsel Toplantısı, Koordinat Sistemleri*, Prof. Dr. Ahmet AKSOY’un Jeodezi’ye Katkıları Oturumu, 19-21 Kasım 2008.

Prof. Dr. EROL KÖKTÜRK- Sevgili öğretmenim, değerli ailesi, değerli meslektaşlarım; bir yazılı metinle geldim karşınıza, bir hazırlık yaptım. İki tane usta konuşmacının arkasından söz almanın zor olacağını önceden düşünerek, işimi böyle kolaylaştırabilirim diye düşündüm: Yükü Ahmet hocamızın üzerine yıkarak işimi kolaylaştırmaya karar verdim. Sunumumda da göreceğiniz gibi, aslında değerli öğretmenimin anlatımlarını temel aldım ve bunlardan bazı çıkarsamalar yapmaya çalıştım.

Sunumumun başlığı:

AHMET AKSOY’A BÜTÜNCÜL BİR BAKIŞ DENEMESİ

O, Bizim Ahmet AKSOY’umuz

Çekerek (Yozgat) Köyü Muhtarı, **Ahmet AKSOY**; Erciyes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü öğretim üyesi, **Prof. Dr. Ahmet AKSOY**; Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğretim üyesi, **Prof. Dr. Ahmet AKSOY**; Şair **Ahmet AKSOY**; İzmir’in Karşıyaka ilçesinde ayağından vurulan avukat **Ahmet AKSOY**; Mersinli Gölge Oyunu Ustası **Ahmet AKSOY**; A Milli Basketbol Takımımıza destek vermek için Palma De Mallorca’ya akın eden yüzlerce Türk seyircisinden birisi olan **Ahmet AKSOY**; Op. Dr. **Ahmet AKSOY**; AKSOY Züccaciyenin sahibi **Ahmet AKSOY**; Wanted (Aranıyor) **Ahmet AKSOY**; YYÜ Güvenlik Görevlisi **Ahmet AKSOY**, Amiral **Ahmet AKSOY**...

İnternette yapılacak kısa bir gezintide, görüldüğü gibi ülkemizde sayısız Ahmet AKSOY varlığı ortaya çıkmaktadır.

Ama bizim, haritacıların bir tane Ahmet AKSOY’u var!..

Ben O Ahmet AKSOY’a bir bakış denemesinde bulunacağım...

Genel

Öncelikle TUJK’un 2008 Yıllık Bilimsel Toplantısı’nın Ahmet Öğretmene armağan edilerek düzenlenmiş olmasından dolayı mutlu olduğumu belirtmeliyim. Bu değerbilirliği düşünenlere ve karar verenlere kendi adıma teşekkür ediyorum.

Ahmet Öğretmen her birimiz bir diyalektik bütün. O bütünün yalnızca bazı öğelerini görmek, diğerlerini görmemek ya da görmezlikten gelmek veya bazı öğelerini abartılı biçimde ele almak diyalektik yaklaşım açısından doğru olmaz. O nedenle, Ahmet Öğretmenle ilgili bazı noktaları, onu mutlaklaştırmadan sizlerle paylaşmak istiyorum. Hepsine değinmem ise zaman açısından olanaklı değil.

Kuşkusuz farklı bir insan. İçimizden kaç tanesi, acaba 76 yaşında yine de zamanının büyük bölümünü mesleğini düşünerek, bir şeyler yazarak, söyleyerek, kafa yorarak geçirecek? Mesleği için üzülecek, gerilim yaşayacak, ufak-tefek olumluluklar için mutlu olacak? Sanırım çok fazlamız değil. İşte O, bu nedenle, azlardan bir tanesi. Bundan dolayı da farklı.

Ahmet Öğretmenim, birlikte birçok çalışmanın içinde bulunduğum bir kişi: Komisyonlar, çalışma grupları, düzenleme kurulları ve raporlamalar gibi... Bu birlikteliklerde kendisinden çok şey öğrendim.

Ayrıca kendisiyle yaptığım 170-180 sayfayı bulan, yaklaşık 10 saat süren söyleşiler var.

Ama bu vesileyle O'nu sizlere şikayet etmek istiyorum. Çünkü son zamanlarda tembelleşti... 4 ay önce tüm metinleri düzeltmesi için kendisine verdim. Bugüne kadar sonuçlandırmadı... Bu konuda yaşını ileri sürerse, asla kabullenmem. Bir tek neden var, kabul edebileceğim, sağlık nedenleri... Bu vesileyle sevgili Öğretmenime sağlıklı bir gelecek diliyorum...

Bu kayıtlı görüşmeleri yaparken kendisini, çocukluğundan başlayarak bugüne kadarki yaşamı içinde tanıma fırsatım oldu. Zor bir yaşamın aktörü olduğunu gözledim. Zorlukların üstesinden gelmek için harcadığı enerjileri gözledim. Acılarına ve mutluluklarına tanıklık ettim. Yaşamının hep mücadele içinde geçtiğini gözledim. Hazır ve çabasız bir şeylerin sahibi olmadığını gözledim.

Kazandıklarını, kazanamadıklarını, yitirdiklerini, hayal ettiklerini, ulaşamadığı hedeflerin acılarını gözledim.

Bunları süzdüğüm zaman görüyorum ki, Samuel SMILES, “*Dünyada insana yardım eden şey, rastlantı değil azim ve sebatır,*” sözünü sanki Ahmet AKSOY için söylemiştir.

Bu sunuşumda söyleşilerden bazı bölümleri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Ama hemen söylemeliyim ki, Ahmet Öğretmenim, harita sektörünün yakın tarihinin, yani son 55 yılının en önemli tanıklarından bir tanesidir. Yalnızca tanığı da değildir; aynı zamanda bu tarihin yapıcılarında birisidir.

Bu nedenlerle bazı şeyleri söyleme konusunda bana bu fırsatı veren değerli meslektaşlarıma bir kez daha teşekkür ediyorum.

Ahmet Öğretmen, bende 3 döneme ayrılıyor:

- Öğrencisi olduğum dönem,
- Yeniden tanıma ve birbirimizi anlama dönemi,
- Ve artık paylaştığımız dönem...

Öğrencisi olduğum dönem, 1973-1974 yılları, korkma ve çekinme öğelerinin baskın olduğu bir dönem.

1980’li yıllar yeniden tanıma ve birbirimizi anlama dönemi olarak geçti.

1990'lardan bu yana artık paylaştığımız, ama keyifle paylaştığımız dönemi yaşıyorum... Birbirimizi, 1990'lı yılların başlarında yeniden tanımış olduk. O zamandan bu yana da tanışırız... Ve bu tanışıklık bugünlere kadar zevkle geldi.

Öğrencilik Yıllarım

Öğrenciliğimde belleğime çizilmiş olan, disiplinli bir öğretmen oluşu, biraz da sert oluşu... Yani belirttiğim gibi, korktuğumuz, çekindiğimiz bir kişilik...

Öyle ki, bir sınavda soru sormuştu. İlk bakıldığında son derece kolay bir soruydu. Altından girdim, üstünden çıktım. Bir bit yeniği aradım. Ahmet Öğretmen bu kadar kolay bir soru soramazdı. Bir zaman sonra emin olabildim. Soru kolaydı, bir püf noktası yoktu, bir tuzak yoktu... Çözdüm.

Belki de içinde bulunduğumuz öğrencilik yıllarında bu disiplinli ve katı yaklaşım, onun derslerini ciddiye almamızı sağlamıştır. Salt bir olumsuzlama içinde değilim. Bu da bir tarz çünkü... Kendisi bunu bilinçli olarak da yeğlemiş olabilir. Ya da yaşadıklarının doğal uzantısı olarak böyle davranmıştır.

Mesleki Uğraşları

Değerli Öğretmenimin mesleki uğraşlarını 4 başlık altında topluyorum:

- Kendi uzmanlık alanındaki üretimleri
- Sektörde yapılanma konusundaki çabaları
- Mekansal Bilgi Sistemleri konusundaki uğraşları
- Kadastro ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü konusundaki bitmez tükenmez emekleri

Birinci başlık üzerine konuşmam söz konusu olamaz. Hele bu konuda birçok uzman meslektaşımın bulunduğu ortamda bu bana düşmez...

Diğer 3 konu benim de kafa yorduğum konular. Kadastro ise doğrudan Arazi Yönetimi Anabilim Dalı'nın konusu olması nedeniyle uğraş alanımda yer alıyor.

Ben yine de mesleki uğraşlarını ve katkılarını ele alırken kadastroda yoğunlaşacak, diğer ikisine biraz değinmekle yetineceğim.

Ama Önce Kim Ahmet AKSOY?

Bu konuyu ele alırken yapacağım hataların kareleri toplamının minimum olması için, yaptığım söyleşi metninin tümünü yeniden gözden geçirdim. Karesel ortalama hatadan sapmaları ise, Ahmet Öğretmenim hoş görecektir.

Kendisi ile ilgili nitelermeleri, bir anlamda kendi gözüyle Ahmet AKSOY'u sizlerle paylaşmanın doğru olacağına karar verdim.

Kayıtlardaki doğum tarihi: 20.12.1932... Kendisine göre bu, birkaç ay sapma içeren bir tarihtir.

Hep "Anneciğim" diye söz ettiği Edaviye Hanım, doğduğunda "Kara dutlar olgundu" demektedir. Onun doğduğu yerlerde, Niksar'da kara dutlar birkaç ay olgun kalır... Ve bu aylar Haziran, Temmuz aylarıdır...

Ahmet AKSOY kim? Kendinizi nasıl tanımlıyorsunuz?

- Çok zor bir soru.

Yaşama nasıl bakar, insanlara nasıl bakar, topluma nasıl bakar, ülkesine nasıl bakar? Ahmet AKSOY'un bu noktalardaki bakışları neler?

- Zor bir soru yahu.

- ***Neden?***

- Ben kendimi nasıl tanıtayım ki? Nasıl bakar? Merhametlidir. Bak, bunu özellikle söyleyeyim. Film seyrederken ağlar, gözü yaşlıdır.

- Biraz da hırçındır.

- ***Nasıl hırçın?***

- Yani günlük hayatında olumsuzluklardan tepkilenir ve bu tepkiyi açığa vurur. Yani sokakta sinirlenirim bazı şeylere ve sabretmem.

- ***Söylersiniz.***

- Söylerim, yani açığa vururum düşüncelerimi.

Ama neyin ne zaman, nasıl olacağı belli değil. Bazen makul oluyorum, bazen de demek ki kendime hakim olamıyorum.

Bu diyalogdan O'nun merhametli, ama biraz hırçın, tepki veren ve tepkisinin nedenini söyleyen özellikleri ortaya çıkıyor...

- Benim yapım biraz şey galiba, yani biraz agresif mi desem...

- ***Öyle misiniz?***

- Agresif demeyelim de, heyecanlıyım.

- *Neye karşı?*

- Düşüncelerimi savunma konusunda daha ılımlı olabilirim belki.

Agresif... Evet bence de Ahmet AKSOY agresiftir... Ketum bir biçimde de düşüncelerinin arkasındadır. Ama bu, ortak kanının oluşması noktasında uzlaşmaya dönüşebilir...

- Bir defasında, 77'nin sonlarına doğru...

- *Sıkıntılı yıllar.*

- Çok sıkıntılı yıllar. Yıldız'da dersim var. Öğrenciler birbirlerine girdiler, kafa göz yarıyorlar. Hasan KIRAN'ın gizli odası vardı; oraya gittik, yani sığındık. Baktım Hasan bembeyaz olmuştu. Hasan'a dedim ki, "Hasan, bembeyaz olmuşsun." Bana, "Aynaya bak" dedi. Bu, sadece korku değil; çok derin bir üzüntü.

Neyse, aradan zaman geçti, yine ders yapıyoruz iç bahçeye bakan kısımda. Aşağıdan bir gürültü koptu. Pencereye koşular öğrenciler. Aynı sınıfta, bu tarafta sağ, bu tarafta sol. Kapıya yeltendiler, çıkacaklar, oraya katılacaklar. Hemen gittim, kapıyı tuttum, "Oturun yerinize" dedim sert bir şekilde. Kuzu gibi oturdular kardeşim. Aşağıdaki gürültü yatışınca kadar kapıda bekledim. Ders de yapamadık tabii. O havada ders mi yapılır?! Ondan sonra sakinleşti ortam, "Haydi, gidin, ders yok" dedim, gittiler. Orada benim bir taraf tuttuğumu bilseler, böyle bir durum olsa, beni dinlemezler.

- *Taraflardan birisi tepkisini koyacak ve sizin otoriteniz bitecek orada.*

- Kesinlikle. Ama biz hocayız, bu durumda böyle bir ortamı sağlamamız lazım diye düşünüyorum.

Akşam bir öğrencim geldi eve.

- *Öğrenciler evinize gelir miydi?*

- Çok değil, ama gelen olurdu.

"Hocam, şu arkadaş önde oturuyordu derste, onu alıp götürdüler 1. Şubeye. Gidip eğer söylerseniz, 'O benim dersimdeydi' dersiniz, bırakacaklar. Yoksa sabaha kadar işkence yaparlar" dedi. "Tamam evladım, haydi gidelim" dedim. Sirkeci'ye gittik.

Gittim, komisere anlattım durumu, "Böyle böyle oldu. Bu öğrenci dersteydi. O olay nedeniyle tutuklamanız doğru değil," dedim. Hemen bıraktı adam. Yani bu da bir görev. Mademki böyle bir haksızlık oldu, benim yapacağım bir şey varsa onu yapmak mecburiyetindeyim. Bu benim

görevim. Ne olursa olsun, sonu nereye giderse gitsin. Yani ister o çocuk solcu olsun, ister sağcı olsun...

- Siz, insan diye bakıyorsunuz.

- Tabii. Bir insanın haksız yere böyle bir muameleye tabi tutulması, bir hukuk meselesi.

- Yani buradan hak severliğiniz çıkıyor ortaya aslında, haksızlığa karşı tahammülsüzlüğünüz çıkıyor ortaya.

- O kesin, yani haksızlığa karşı tahammülsüzüm. Onu söyleyebilirsin özellik olarak.

Bu diyalogdan, öğretim üyesinin ideolojiler karşısında sınıfta yansız olan, ama öğrencilerini sahiplenen, onları koruyan ve kollayan, haksızlıklara tahammül göstermeyen, giderilmesi için elinden geleni yapan yapısal özellikleri öğreniyoruz...

Ahmet Öğretmenim **alim** bir insandır. Bunu hepimiz biliyorsunuz. Ama O alim olmanın yanı sıra, **alem** de bir insandır. Bunu ise herkes bilmez. İki örnekle ve kendi anlatımıyla bunu paylaşmak istiyorum.

“Sormayın Kardeşim... Bir kez Almanya’da nişan yaptılar ben yokum.

Ben askerdeyken Etta Ankara’ya geldi. Orada bir nişan yapalım dedik. Benim sütdayımın evinde toplandık. Benim bir teybim var. İstiyorum ki o teypten müzik çalsın. Açıyım derken, bir de baktım ki teyp bozulmuş. Oturdum, onu tamir etmeye başladım. Başımı bir kaldırdım ki millet gitmiş. Gelmişler, nişan yapmışlar, eğlenmişler ve gitmişler. Ben farkında bile değilim.

Benim bir hastalığım var: Bir işe daladım mı, isterim ki o iş bitsin... O iş bitmeyince başka işe konsantre olamıyorum.”

Bu anlatıdan, onun sorunların bir parçası olmaktan duyduğu rahatsızlığı, çözümlerin parçası olma istemini anlıyoruz.

Alem yapının yansıması bu...

Sahi siz Onun maceracı bir insan olduğunu bilir misiniz? Almanya’da iken Erdoğan ÖZBENLİ ile örneğin bir motosikletle Almanya turu yaptığını... Ama ikisi de inatçıdır... Yolda zaman zaman tartışmalar çıkar aralarında. Özellikle de kavşaklara geldiklerinde. Birisi “bu yöne gitmeliyiz,” demektedir; öbürü, diğer yöne... İkisinin ayrı yollara gittikleri de söylenmektedir...

Atatürkçü...

Tam bir Atatürkçüyüm, belki de fanatik. Çünkü onun yaptıklarına bakıyorum, onun yapmak istediklerine bakıyorum... Medeni alemi de gördüm, yaşadım. Atatürk'ün "Muasır medeniyet" dediği şey... Bu, herkesin yapacağı bir şey değil, herkesin düşüneceği bir şey de değil.

Büyük İskender ve Cengiz Han filmlerini izledim. Bunların hepsi büyük liderler. Ama gelmişler, geçmişler. Büyük İskender ne olmuş; dünyanın büyük bir kısmına hâkim olmuş. Ama ne olmuş; öldükten sonra gitmiş. Halbuki Atatürk'ün gücü, Kurtuluş Harbini -ki, "Şu Çılgın Türkler"de okuyorsunuz- başlatmak değildi; onu herhangi bir komutan yapabilirdi belki. Tabii, ikna gücü olacak, inandırıcı olacak... Ama onun ötesinde yaptığı şeyler; yani o kadroyu kurabilmesi, o insanları ikna edebilmesi ve kendisini destekleyecek bir ekibi oluşturabilmesi, bu hiç kolay bir şey değil. Onun reformları var, onun ilkeleri var; bunlar beni çok etkiliyor. Hep onun özlemini çekiyorum Avrupa'yla ilişkilerde.

Ahmet AKSOY, Atatürk değerlerine, Cumhuriyet değerlerine bağlıdır...

Bu, sanki benim günlük yaşantımın içerisinde; yani gelecek nesle güzel şeyler bırakmak. Tüm mücadelede de bu düşünce hâkimdir; güzel olsun, örnek olalım. Meslek hayatımda da, özel hayatımda da çok önem verdiğim bir husus vardır; davranışlarımla öğrenciye iyi örnek olmak. Adil olacaksın, taraf tutmayacaksın, ayırım gözetmeyeceksin, görevini yapacaksın, yapabildiğinince doğru yapacaksın görevini.

Örnek bir insan olma, model olma, yaşamı ve mesleği bu nedenle ciddiye alarak, doğru şeyler yapma özelliği... Ayrıca çıkaracağımız bir diğer nokta şu ki, Ahmet AKSOY, bir görev insanıdır...

Bilemiyorum. Çünkü insanın belli bir karakteri var; o çizgiyi de o karakter belirliyor. Bazı şeylerde nasıl davranırım, bilmiyorum; ama yaşımın verdiği bir sabır, bir olumluluk ve anlayış var; onun etkisi olurdu diye düşünüyorum. Tabii, öyle sanıyorum ki, bazı noktalarda biraz atılgan hareket ettim. Ama bu, benim kişisel beklentilerim için olan bir şey değildi, mesleğim için olan bir şey. Hiçbir zaman zaten sorunları kişiselliğe dökmедim, mesleğim neyi gerektiriyorsa o şekilde hareket ettim.

Geçmişini sorgulama, dersler çıkarma, öznellikten arınma çabalarını görüyoruz...

Çünkü ben hep şunu düşünmüşümdür: Ben hiç kimseye kulluk etmem, hiç kimseye çalışmıyorum; çünkü ben bu topluma çalışıyorum. Benim mesleğim bu, bu meslekte belli bir noktaya gelmişim, o statüde hizmet etmek istiyorum. Bu toplum, hizmet etmeye değer ve muhtaç bir toplumdur.

Ahmet AKSOY'un kendisini bağlayan, toplumsal sorumluluk düşüncesidir. Toplumsal gelişmeye yapacağı katkılardır. Onun dışında özgürdür. Çıkarları var diye eğilip bükülmez, dik durur.

Yapısal Özelliklerin Kökeni

- *Neleri öğrenmiş olduğunuz ortaokulu bitirinceye kadar?*

- Önce sorumluluk tabii; yani okumak gerekiyor, çalışmak gerekiyor.

- *Okumak gerektiğine karar verdiniz.*

- Kesinlikle.

- *Niksar'dan kurtulmanız için okumanız gerekiyor.*

- Tabii.

- *Ortaokulu bitirdiğiniz döneme kadar, mutlaka okumanız gerektiğini öğrenmişsiniz. Başka neler öğrenmişsiniz? Mutlaka okumanız gerekiyordu, öğreniminizi sürdürmeniz gerekiyordu. Sizi oluşturan başka neler vardı?*

- Onun için de çalışmam gerekiyordu.

Ahmet AKSOY'u disiplinli, çalışkan kılan nedensellik, çocukluk ve ilk gençlik yıllarının yaşam koşullarında bulunmaktadır... Yaşamı rastlantılara bırakmamış bir kişidir Ahmet AKSOY... Yaşamı tasarlamıştır. Hedefler koymuştur. Erişmeye çalışmıştır.

Mesleğiyle Bağları

- *Ahmet AKSOY, mesleğine hangi bağla bağlı?*

- Bu benim hayatım.

- *Öyle mi tanımlıyorsunuz?*

- Tabii. Ben bu misyonu üstlenmişim. Başkasının beklentilerini hayal ederek, o beklentileri karşılama çabası içerisinde olmak durumundayım. Yani ben, işimi adam gibi yapmak çabasıdayım. Ama nasıl olur? Mesela, ben bir hatip değilim, iyi konuşmam; ama o çabanın içerisindeyimdir. Anlatabildim mi? Ben bu işi ciddiye alıyorum ve de gösteriş dışında. Gösteriştenden de nefret ederim.

O bir meslek misyoneridir. Bitmez tükenmez bir çabayla bu misyonunu gerçekleştirmeye çalışmıştır.

İTÜ Yılları (1970-1999)

1970 yılından sonra İTÜ Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği Bölümü içinde yer alır... Emekli olduğu 1999 yılına kadar da oradadır. Bunun üzerine uzun konuşmalar yaptım kendisiyle. Bir anlamda Bölüm tarihi konuşmaları oldu. Ama kafama takılan birçok soru vardı:

Şöyle bir şey sormak isterim: Siz, İstanbul Teknik Üniversitesinde niye hiç yönetici olmadınız? Olmadınız mı, olmadınız mı?

- Olmadım demek lazım; çünkü ben hiçbir hizmeti geri tepmedim, verilen görevleri yapmaya çalıştım.

Bakınız, iki şey çok zordur; birincisi, insanları alışkanlıklarından kurtarmak, onlara yeni ufuklar açmak, değişimleri benimsemelerini sağlamak; ikincisi de, bir kuruluşun kuruluş sancıları, bunlar önemli ve zor şeyler.

İTÜ'deki Bölüm üzerine konuşurken bir yerde, "Birden alevlendim, vurdum masaya elimi," der...

(Ben başka alanlarda da daha sık masaya yumruğunu vurmasını bekledim... Çünkü sektör içindeki koordinatları ona bu hakkı veriyor...)

YÖK'ün yürürlüğe girmesinden sonra Bölümdeki gelişmeler üzerine yaptığımız görüşmeden...

- Yani taraf olmuşsunuz. Bunda ne var, ne sakıncası var?

- Taraf olmamalıydım diyorum ben de.

- Ahmet AKSOY'un genel yapısı mıdır taraf olmamak ya da Ahmet AKSOY neyin tarafı olur?

- Gerçeğin tarafı mutlaka.

- Ama herkese göre değişiyor gerçek. Sizin gerçeğiniz ne o zaman?

- Erol, gerçekten benim hep, "Nerede hata yaptım? Şunu şöyle yapmasaydım" dediğim anlar oluyor. Görüyorum ki, yaptığım şey taraf tutarak değil; inandığım için, yani bu mesleğin geleceği için düşündüğüm şeyler.

- Yani siz, düşüncenizin odağına mesleği mi koyuyorsunuz?

- Öyle.

- Ona göre taraf oluyorsunuz ya da olmuyorsunuz.

- “Madem buraya geldim, benim görevim var,” diyorum ve benim başka beklentim de yok. Tüccarlık yapmıyorum, müteahhitlik yapmıyorum; öğretim üyesiyim. O halde, doğrusu neyse, yapmam gereken neyse onu yapmak durumundayım. Bu kadar basit. “Bu meslek şöyle olursa daha ileri gider,” diye düşünüyorum.

Mektuplar Üzerine

Ahmet AKSOY değişik dönemlerde kurumlarda yetkili noktaya gelen kişilere mektuplar yazmıştır. Sektörün sorunlarını, beklentilerini, değişim gereklerini anlatmaya çalışmıştır. Yine mesleki sorumluluk ön plandadır. Ama...

- Peki, geri döner miydi bu mektup yazdığınız kişiler?

- Hayır, hayır.

- Hiç geri dönen olmadı mı?

- Hiç geri dönen olmadı.

- Yani hiç aranmadınız.

- Hayır.

- Peki, bunlar sizin umutlarınızı kırdı mı?

- Yok, hayır

İşte ilginçlik... Mücadeleye devam inancı...

Kadastro ve TKGM

Bildiğiniz gibi kadastro konusu Arazi Yönetimi (Kamu Ölçmeleri) uzmanlık dalının önemli alanlarından birisi... Ama Ahmet AKSOY’un en çok kafa yorduğu, çaba harcadığı alanlardan birisidir kadastro konusu... Bunun nedenleri vardır...

- Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün bir kurumu olan Kadastro Lisesine geldik. Geldikten sonra, artık annemiz de, babamız da, kardeşimiz de, en yakın dostumuz da Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü oldu. Özellikle Mümtaz TARHAN’ın zamanında, orada el üstünde tutulduk.

Bir bağ, bir gönül bağı böyle başlıyor...

- Benim Tapu ve kadastro Genel Müdürlüğü ve faaliyetlerine olan yakın ilgim iki nedenden kaynaklanıyor: Birincisi, Tapu ve Kadastro Lisesinde parasız yatılı olarak okudum. Bu genel müdürlük daha sonra verdiği bursla yüksek öğrenimimi finanse etti. Bu kuruma bağlılık duymamız ve faaliyetleri ile ilgilenmemiz doğaldır, değerbilirliktir. Bu his, hayatınız boyunca sürer, sizi etkiler. Birinci ilişkim, yani kuruma gösterdiğim ilginin birinci nedeni bu. *Ben nerede olursam olayım, ne yapmış olursam olayım, kendimi hep Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün bir mensubuymuşum gibi düşündüm, öyle hissettim.*

Bu bağ böyle bir bağa bürünür.

- İkincisi ama, ve sanırım daha önemlisi; ben kadastro hizmetlerinin mesleğimizde bir temel yapı oluşturduğu kanısındayım.

- Bu nedenlerle, “Bir akademisyen olarak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü’nün hizmet ve faaliyetlerine ilgi duymanın ve kendime göre değerlendirip, oluşan görüş ve önerilerimi fırsat buldukça açığa vurmanın görevim olduğunu,” düşünmüştür, düşünmektedir.

- Benim üzerinde durduğum, üretimin niceliği değil, niteliğidir. Bu bir anlayış meselesidir. “Kadastro nedir?”i doğru anlamadan, “Kadastro plandır” dediniz mi, zaten orada, bir bakıma yanlış bir görüşe sahip olmuş olursunuz. Kadastro, plan değildir. Kadastro, planın oluşmasını sağlayan bilgilerdir, dokümanlardır, ölçüdür, ölçü krokisidir. Kadastro, yaşatılma zorunluluğu olan bu bilgi ve belgelerin bütünüdür.

- Odanın hazırladığı “Kadastro Raporu” sorunları geniş ayrıntıda ele alan, tutarlı ve çok önemli bir dokümandır. Bu rapordan başka kişisel ve birçoğunda benim de katıldığım ekip çalışması olarak Harita ve Kadastro Sektörünün sorunlarına ilişkin bildirimler verilmiş raporlar hazırlanmıştır.

- Fakat bütün bu önlem ve çabalar Harita ve Kadastro hizmet ve faaliyetlerinde yetersizliklerin, tutarsızlıkların ve faaliyet bindirmelerinin önüne geçememiştir.

- Sorun teknoloji kullanımı sorunu değildir. Sorun prensipler, ilkeler, anlayış, yönetim ve organizasyon sorunudur. Gelişmiş teknoloji ile üretim artışı da bence birinci derecede önemli değil. Sorun “harita ve kadastro faaliyetleri”nde eşgüdümü ve standardı sağlamaktır.

- Önce ben, Harita ve Kadastro Sektöründeki çarpık gelişmeden sadece Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nü sorumlu tutmak istemiyorum. Ancak inanıyorum ki bu genel müdürlük misyonunun bilincine varmış olsaydı, olumsuz gelişmeler büyük bir oranda önlenmiş olurdu. Neden bir şey olmuyor sorusuna gelince, mutlaka bir şeyler oluyor, ama bunlar günü geçiştirmek için. Bizim istediğimiz, bizim beklediğimiz alışılmışların terk edilerek sektör faaliyet ve hizmetlerinin çok gerekli gördüğümüz disipline sokulmasıdır. Yani radikal değişimlerdir.

Bilim adamı olarak hep aklınızla düşüneceksiniz; ama Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nün özellikle 1960'tan sonraki dönemine baktığınızda ve bugün gelinen noktayı değerlendirdiğinizde, hangi duygular içindediniz?

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, üstlendiği görevler nedeni ile ülkemizin en uç köşelerine yayılmış çok önemli bir “hizmet kurumu”dur. Ama önemini yansıtamamıştır. Görev alanının tamamen dışında düşündüğü diğer büyük ölçekli harita çalışmalarına ilgisiz kaldığı ve kadastro çalışmalarında da kendisine saygınlık kazandıracak bir başarıya ulaşamadığı için, atıl bir kurum olma özelliğinden kurtulamamış, kendisini yenileyememiş, büyük ölçekli harita çalışmalarında alması gereken yönlendirici ve belirleyici yerini alamamıştır. Bu durumunun bu sektöre, sektör çalışanlarına çok olumsuz bir etkisi vardır. Büyük ölçekli Harita ve Kadastro hizmetlerinin disiplin altına alınamamış olması, sektör hizmetlerinin, diğer hizmetler yanında saygınlık kazanmasını güçleştirmekte, bu hizmetlerde, özellikle özel sektörde bilgi ve emeğin karşılığı alınamamakta, kurumsallaşma sağlanamamaktadır.

HAKAR Üzerine

- Burada değinmeliyim. Daha çalışmaların başlangıcında “Arkadaşlar bu bir misyondur. Bu çalışmayı mesleğimize karşı borçluyuz ve mesleğimiz için her ne pahasına olursa olsun sonuçlandıracağız,” dediğimi hatırlıyorum. Bu açıklamam coşkumuzu belirtmek içindir.

- Bu proje sadece Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün faaliyet ve hizmetlerini büyüteç altına almıyor, tüm Harita ve Kadastro Sektöründeki sorunların incelenmesi ve çözüm önerilerinin oluşturulmasını amaçlıyordu. Ayrıca bu sektörün faaliyet ve hizmetlerinin düzelmesinde ve geleceğe yönelik çalışmaların da düzgün ve verimli olmasında kadastro rolü bilindiği için, çalışmalarımızın bu kuruma odaklandığı görünümü vardı. Bunun da ötesinde bizlerden sağlıklı bir kadastro kısa zamanda oluşturulması için yol ve yöntemlerin saptanması ve zaman planlaması da isteniyordu. Biz bu çalışmalara çok emek verdik.

- Önce mevcut durumu belirleme hususunda ciddi çalışma yaptık. İkinci aşama, Harita Kadastro Sisteminin oluşturulması ve hizmete sunulmasında gerekli örgütlenme ve organizasyonun belirlenmesi idi.

- Biz, HAKAR'ı 4 aşamada ele aldık:

- 1. Aşama**, mevcut durumun saptanmasını ve yapılması gerekenleri belirlemeyi hedefliyordu.
- 2. Aşama**, teşkilatlanmayı ve bilgi sisteminin oluşturulmasındaki prensipleri ve ilkeleri kapsıyordu.
- 3. Aşamada** bir master plan yapılacaktı. Bizim öngördüğümüz biçimde kadastro bitirilmesi ve devam edebilmesi için mevcut duruma dayalı olarak, Türkiye genelinde bir master planın mutlaka yapılması lazımdı.
- 4. Aşama**, eylem aşamasıydı. Bu aşamada bir eylem planı ortaya konacak, faaliyetler ve zamanlamaları planlanacaktı.

Bu bütün gerçekleşmedi. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü insan kaynakları anlamında, kurumsal refleksler anlamında o zamanlar, böylesi bir bütüncül değişikliği kabul edecek noktada mıydı? Ya da ters bir soru sorayım, bununla bağlantılı olarak, siz fazla mı akademik kaldınız? Çünkü bu proje bir aşamada durduğu zaman, meslek kamuoyu tarafından sahiplenilmedi? Yani ne oldu orada?

Bize hiçbir tepki gelmedi, hiç kimse “öngörülen çözüm şekli uygun değildir” demedi, diyemedi. Yani bunu sezinleseydik belki ona göre görüşlerimizi savunurduk. Buna karşılık genelde, hatta meclis kürsüsünde bu projenin önemine ilişkin görüşler söylendi, yayınlandı. Bizim önerdiğimiz şey, “büyük ölçekli harita” çalışmalarını “kadastro” ile bütünleştirmek ve yaşayabilirliğini sağlamaktı. Sanıyorum ki, yeni bir örgütlenmenin öngörülmesi ve “büyük ölçekli harita ve kadastro hizmetleri”nin disiplin altına alınması bazı çevrelerce sıcak karşılanmadı. *Sessiz muhalefet etkili oldu.*

Fakat benim çok üzüldüğüm bir şey var. Meslek camiası buna sahip çıkmadı. Sahip çıkamazdı, çünkü bilgilendirilmedi. Biz o raporları, Harita-Kadastro Mühendisleri Odasına gönderdik. Meslektaşların bilgilenebilmesi için mutlaka çoğaltılıp dağıtılmasını istedik. Bu yapılmadı... Çünkü bu düşünce ve öngörülen önlemleri meslektaşların benimsemesi ya da eleştirmesini çok önemli görüyorduk. Ve başarının meslektaşlarımızın sorunlara sahip çıkmasıyla mümkün olacağını düşünüyorduk. Mükemmel olmayabilirdi, fakat projede 20'nin üstünde deneyimli ve bilgili meslektaşın görüş ve emeği vardı. Tartışılmalı, eleştirilmeliydi.

Kadastro ve toprağa ilişkin temel bilgi olarak düşünülecek bilgilerin bir sistem yaklaşımı ile oluşturulması ve hizmete sunulmasının, bu bilgilere dayalı tüm çalışmalarda temel oluşturması bizce gerçek ve akılcı bir değişimdi. Böyle bir oluşumun bugün değişik adlar altında gündemleri oluşturan “Mekansal Bilgi Sistemleri” için yaşamsal önemini belirtmeye gerek var mı?

Birkaç Söz De Mekansal Bilgi Sistemleri ve Sektörel Yapılanma Üzerine

- Bizde aslında böyle olmasına karşılık, bugün haritacılığın modern ve sonuç ürünü olarak bildiğimiz mekânsal bilgi sistemlerinin oluşturulmasında ve hizmete sunulmasındaki dağınıklık ve özellikle tutarsızlık, sektörümüz açısından pozitif bir görünüm vermiyor ne yazık ki.

- Her kurum kendine göre mekânsal bilgi sistemi üretmez, mümkün değil. Altyapısının belli bir kamu kurumu tarafından üstlenilmesi şarttır. O kurum, standartlarını belirleyecek, yolunu yöntemini belirleyecek, bilgi transferini ortaya koyacak, “Şu formatta olacak” diyecek, “Şu özelliklerde, şu koşullarda olacak” diyecek. Diğer kurumlar sadece kendilerini ilgilendiren bazı bilgileri tamamlamak için devrede olacaklar.

- Hantal bir devlet yapısı var. Bürokrasi kendi kendisini yenileyemiyor. Zaten yetki ve sorumlulukların dağılımı da buna uygun değil. Bir Genel Müdürün kendi kurumunda reform yapması mümkün mü? Politik mekanizmalar da isteneni veremiyor. Konunun açıklıkla ortaya konulabilmesi çok önemli. Ayrıca idareci ile politikacının yakın işbirliği gerekir. Sorunları derinine bilmek, anlamak gerekir. Örneğin Kadastroyu yöneten bir bakanın bilgilenebilmesi gönüllü olması, içerden ve dışardan bilgi kaynaklarını önyargısız kullanması gerekir. Benim

İlgili bakan ve üst düzey bazı yöneticilere yazdığım mektuplar var. O mektuplarda ben hep kısa gerekçelerle değişimin önemi ve gereğini dile getirmeye çalıştım. Hiçbir yankı göstermedi. Bunca çabaya karşın, hiç olmazsa birisi çıkıp görüşlerin doğru değil dese. Türk idarecilerinin sanırım genel bir kanaati var. Açık söylemeler bile, davranışları ile bunu yansıtıyorlar: “Bu bilim adamları boşa konuşurlar, teorik konuşurlar, gerçekçi değildirlere, devlet kurumlarındaki işleyişi bilmezler, olmayacak şeyleri isterler.” Bu, sağlıksız ve haksız bir yargı, tutarsız bir görüş. Biz gereksiz ve gerekçesiz konuşmayız. En güzelini isteriz, doğrudur bu. Gelişmeleri evrensel boyutta izler, bunların ülkemizde de uygulanmasını isteriz. Ama Türkiye o düşünceleri uygulama aşamasında değildir. Önerilerin olabilirliği tartışılmaz. Neden? Çünkü ufuk genişliği ve vizyon zenginliği yoktur ya da yöneticiler günlük işlere boğulmuşlardır.

Hocam, bugün geldiğiniz noktada, meslek yaşamınız boyunca verdiğiniz bunca emeğin sonucunda, bu duygularda mısınız gerçekten?

Ne yazık ki evet. Sana bir anımı anlatayım; 1964 ya da 1965 yılında idi. Rahmetli Macit ve Burhan Hocalarla Ekrem Hoca ve Muhittin ARAN Bey, benim de çağrıldığım, İstanbul’un “halihazır harita” sorunları için Belediyede toplandık. Nirengi ve nivelman altyapısının ağırlıklı olduğu sorunlar tartışıldı. Doğal olarak İstanbul Kadastro sorunları ile örtüşen sorunlar. Ben söz aldım ve “nasıl olur da bu ortak soruların çözümü kadastro sorunlarından ayrı düşünülür. Bu davranış akılcı değil,” dedim. Muhittin Aran Bey bana, “Ahmet Bey, siz daha çok gençsiniz, şu tozlu rafları araştırırsanız, sizin görüşleriniz paralelinde birden fazla rapor bulursunuz. Biz de şimdi bazı görüşlerimizi içeren bir rapor hazırlayacağız. O da raflarda yerini alacak,” dedi. Yani bana, “boşuna nefes harcıyorsun,” demek istedi. Ben o günden bu güne, sektör hizmetlerinin iyileşeceği ümidini yitirmeden, bence boşuna olmadığını düşündüğüm girişimlerde bulundum. Şu anda gelinen nokta beklentileri karşılamıyor. Geline nokta bakıyorum. Bundan 40 yıl önce ne söylenmişse, bugün de aynı şeyleri söylüyoruz. Ama kağıt üstünde bile olsa, tüm büyük ölçekli harita ve kadastro çalışmalarında ülke ağlarına bağlanma zorunluluğu ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü’nün, taşınmazların mülkiyet durumları yanında toprağa ilişkin başkaca bilgileri toplamaları ve büyük ölçekli harita çalışmalarında yönlendirici ve belirleyici bir fonksiyonları olduğu yasaya konmuştur. Bu gelişmeler, ümitleri devam ettirmek için hiç de küçümsenmeyecek gelişmelerdir. Sizler olumlu gelişmeleri yaşayacaksınız. Buna inanıyorum.

Mutluluklar...

Bu mücadeleler içinde, mutlu olduğu anlar mutlaka var... Ama büyük hayaline fazlaca yaklaştığını söylemek ise zordur...

Kendisiyle yaptığımız ortak çalışmalardan birisi, 2005 yılında 5304 sayılı yasayla yapılan Kadastro Yasası değişikliğine öneriler hazırlama çalışmasıdır. Zamanın İzmir milletvekili meslektaşımız Erdal KARADEMİR’in de girişimleriyle TBMM alt komisyonunda Odamız adına bir sunuş yapma olanağı yaratılmıştır. Bu nedenle İstanbul Şubesinde birkaç gün çalıştık.

Amacımız kuruluş kadastrosu sürecinin kurallarını koyan bir yasada yapılacak değişikliklerle geçiş döneminin kurallarını koyduktur çalışmaktı.

5 tane temel önerimiz vardı. Ancak bunlar kabul görmedi... Bu öykünün başka yanlarına burada değinecek değilim...

Ama Amaç maddesine konulan “*mekansal bilgi sistemlerinin altyapısını oluşturmak,*” tümceciği ile 41. Maddeye konulan “*değişiklik işlemleri sırasında ortaya çıkan yüzölçümü farklılıklarından, kadastronun dayandığı teknik kurallarda belirtilen hata sınırları içinde kalanların re’sen düzeltilmesine kadastro müdürlükleri yetkilidir,*” nitelemeleri onu mutlu etmişti.

Böyle küçük kazanımlarda mutluluk aramak zorunda kalmıştı...

Benim Bazı Çıkarsamalarım

Ahmet Öğretmeni bütünü içinde gözlemeye çalıştım.

Mücadele etti, üretti; ama kafasında kurduğu hayal bir türlü gerçekleşmedi... O küçük şeylerle yetinmek zorunda kaldı...

Kendisi disiplinli, çalışkan ve üretken bir insan oldu. Yaşamının zorunlu kıldığı bir gerçektir bu. Ayakta kalmak için, başarmak için elindeki en önemli kozu, yaşamı ciddiye almaktı ve çalışmaktı... İşte bu kozu hep kullanmak zorunda kalmıştı.

Yaşamı ve mesleği karşısında edilgen bir konumu asla benimsemedi.

Toplantılara hazırlıksız geldiğini görmedim. Söyleyeceklerini, söylemek istediklerini önceden hazırlayan, konu üzerine mutlaka düşünmüş bir katılımcıdır, Ahmet AKSOY. Hep etkin katılımcıdır, edilgen değil.

Tartışmacı yanı ilginçtir. En aykırı düşünceleri de sabırla dinler. Kendi savduklarının, ketum biçimde arkasında durur. Ama oluşan ortak kanıya da saygı duyar. Zaman zaman da benimser onu...

Ahmet AKSOY, radikal bir insan değildir. Aykırılıkları vardır. Ama uç fikirlerin insanı değildir... O, toplumsal ortalamaı arayan bir insandır... Bu, zaman zaman uzlaşmacı bir kişilik olarak, zaman zaman pragmatik bir kişilik olarak karşımıza çıkar...

Tartışabilirsiniz... Ahmet AKSOY, tartışılabilir bir insandır. Varın aykırı şeyler tartışın... Çünkü O, küsmez, darılmaz, kırılmaz... Kolay değil böyle olmak... Benimsemediği düşünceler karşısında, “Kardeşim,” diye başlayarak sizi ikna etmeye koyulur...

Yüz yüze en son LİHKAB Paneli sırasında görüşmüştük. Geçmişte yaptıklarını gözden geçirdiğini, ama son yıllarda aynı şeyleri savduğunu fark ettiğini söylüyordu. Üzgündü. Bazı şeylerin yıllar içinde onun özlediği yönde değişmemiş olması onu rahatsız ediyordu. Bu yanıyla baktığımızda, Ahmet AKSOY, sektörde değişmemenin de tanığı, biraz da simgesidir.

Kadastroya tutkunluk, kadastro konusundaki duyarlılık, onun belirleyici özelliklerindedir. Kadastro konusunda hep söyleyecek şeyleri olmuştur ve bugün de vardır.

“Kadastro” denilince hemen hareketlenenler arasında Onur GÜRKAN da vardır. Baktığımız zaman, Kadastro Lisesi kökenli oldukları ortaya çıkar... Kadastroya eğilmeleri, bir gönül borcu ödeme çabasıdır... Bu alandaki gelişmelerle mutlu olurlar... Bunu net olarak görürsünüz...

Bugün de bıraksanız onları, sabaha kadar kadastro üzerine konuşabilirler...

AKSOY Öğretmenimin yaşadıklarından çıkardığım bazı sonuçlar da var. Hepsine değinmem bugünün atmosferiyle örtüşmez.

Kendisi üzerine yaptığım çalışmada, yayınlarını hazırlamasını da istemiştim. Sözünü ettiğim en son görüşmede bunu anımsattım. Yine “Kardeşim” diyerek başladı, ve yayınlarını derlemenin zorluğunu dile getirdi. Kendisine kaç kere söyledim. “Hocam, her şeyi siz yapmak zorunda değilsiniz ki. Bizlere, birkaç meslektaşına görev verin... Bizler toparlayalım, siz son biçimini verin...”

Olur mu? Olur mu hiç! Olmaz! Çünkü her şeyi kendisi yapacak...

Başka bir örnek de Hakemli Dergi... Bunun kendisini ne kadar uğraştırdığını, nitelikli yazı gelmemesinin de ne kadar üzdüğünü kaç kere paylaştık. Hakemli Dergiyi neredeyse tek başına çıkarmaya çalışıyor...

Bu kadar fazla enerji bulabilmesi kuşkusuz sevindirici. Ama bu kadar enerji tüketmesi doğru bence değil.

Biz kendisinden birikimlerini, bugün verdiği konferans gibi üretimlerle meslektaşlarına aktarmasını bekliyoruz...

Çünkü o birikimler kolay oluşmadı... Kadastro Lisesine girişi başlangıç alırsak, arkasında 60 yıllık bir meslek yaşamının zorlukları, acıları, çabaları, özverileri var...

Ben Hocamızın boş yere tüketilecek enerjisi olmadığını düşünüyorum. Enerjisini daha fazla üretime dönüştürmesini de bekliyorum...

Dedim ya ben onu mutlaklaştırmadan, yaşamının önemli bazı anlarına, değerlerine, çabalarına ışık tutmak istedim. Hepsine değinmem olanaklı değildi zaten...

Sonuçta **Ahmet AKSOY**,

- Güzel bir insandır.
- İyi bir dosttur.
- Özverili ve çalışkan bir meslektaş ve bilim insanıdır
- Sorumlu ve çağdaş düşünceli bir yurttaştır.
- Eşi kolay bulunmaz bir eş ve babadır.
- Tonton bir dededir.

Kendisine, Etta Hanımla, kızıyla-damadıyla ve torunlarıyla, ama ille de bizlerle daha nice yıllar, esenlikler diliyorum.

Saygılarımı ve sevgilerimi sunuyorum.